

Suomen Keilailuliiton antidopingohjelma

(päivitetty 30.9.2021)

Sisältö

1.	Säännöt	1
2.	Suomen Keilailuliiton arvoperusta	2
3.	Antidopingohjelman tavoitteet	2
4.	Dopingvalvonta	3
5.	SUEK:n järjestämä koulutus	5
6.	Viestintä	6
7.	Antidopingpykälät sopimuksissa	8
8.	Kilpailumanipulointi	8
8.1	Kilpailumanipulaation yleisyys	8
8.2	Ajantasaiset kilpailu- ja kurinpitosäännöt	8
8.3	Monikanavaiset ja turvatut ilmoitusväylät	9
8.4	Sisäiset toimintaohjeet kilpailumanipulaatiotapauksissa	9
8.5	Toimintaohjeet urheilijoille ja muille urheilutoimijoille	9
8.6	Muistilista kilpailumanipulaation torjuntaan	9
	Kilpailumanipulaation saavutettavuus ja viestintä	10
9.	Ohjelman seuranta ja arviointi	10
	Yhteenveto toimenpiteistä	10
	Liitteet: Ohjeita urheilijalle erivapauksiin ja dopingtestiin liittyen	12
1.	Erivapauden hakeminen	12
2.	Urheilijan oikeudet ja velvollisuudet dopingtestitulanteessa	12
3.	Mitä tapahtuu, jos A-näyte osoittautuu positiiviseksi?	12

1. Säännöt

Urheilun dopingia koskeva sääntely perustuu Suomessa urheilun omiin kansallisiin ja kansainvälisiin säännöksiin. Säännösten tarkoituksena on yhtenäistää dopingrikkomusten määrittely ja niistä määrättävät seuraamukset. Maailman antidopingtoimiston WADA:n maailman antidopingsäännösten ovat sitoutuneet kansainvälinen olympialiike, kansainväliset lajiliitot ja antidopingorganisaatiot.

Suomen antidopingsäännöstö noudattaa Maailman antidopingsäännösten määräyksiä. Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry:n toimivallan piiriin kuuluvat Suomessa rekisteröidyt urheilujärjestöt ja muut yhteisöt, jotka säännöissään tai SUEK:n kanssa erikseen solmitulla sopimuksella ovat sitoutuneet noudattamaan Suomen antidopingsäännöstöä. (Antidopingsanakirja)

Keilaajien ja muiden lajin piirissä toimivien henkilöiden on sitouduttava noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Suomen antidopingsäännöstöä, Maailman antidopingsäännöstöä, Kansainvälisen

Olympiakomitean (KOK) ja Kansainvälisen Paralympiakomitean (IPC) säännöstöjä sekä lajikohtaisia Kansainvälisen Keilailuliiton (IBF) ja Suomen Keilailuliiton (SKL) antidopingsäännöstöjä. (Antidopingsanakirja)

2. Suomen Keilailuliiton arvoperusta

SKL:n toiminnan perustana ovat liikunnan ja urheilun yhteiset eettiset arvot ja reilun pelin periaatteet sekä avoimuus ja rehellisyys. SKL korostaa toiminnassaan eettisesti ja moraalisesti kestäviä elämänarvoja, joita antidopingtyö osaltaan tukee.

Lähtökohtana on, että huipulle pyrkivät nuoret keilaajat kunnioittavat toisia urheilijoita, yhteisiä sääntöjä ja omaa hyvinvointiaan. SKL haluaa ylläpitää lajikulttuuria, joka perustuu tällaiseen kunnioitukseen, yhdenvertaisuuteen ja reiluun liikuntaan ja urheiluun, jossa dopingille ei ole sijaa.

Suomen antidopingsäännöstöä noudatetaan koko suomalaisessa järjestäytyneessä urheilussa ja näin ollen Suomen Keilailuliitto sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Suomen antidopingsäännöstöä. Antidopingohjelma on huomioitu Suomen Keilailuliiton strategiassa ja säännöissä ja Suomen Keilailuliiton alaisissa kilpailuissa noudatetaan reilun pelin periaatteita.

Suomen Keilailuliiton antidopingohjelma perustuu:

- terveen ja puhtaan urheilun sekä reilun pelin periaatteisiin
- säännölliseen ja tehokkaaseen, ennaltaehkäisevään antidopingtoimintaan
- avoimuuteen antidopingtyössä

3. Antidopingohjelman tavoitteet

SKL ei hyväksy dopingin käyttöä – keilailu on puhdas laji. SKL:n tavoitteena on taata kaikille keilaajille oikeus reiluun ja puhtaaseen liikuntaan ja urheiluun.

Suomen Keilailuliiton antidopingohjelman tavoitteena on:

- sitouttaa liiton ja sen seurojen toiminnassa mukana olevat henkilöt, urheilijat sekä heidän taustajoukkonsa antidopingtyöhön
- määritellä yllä olevien henkilöiden vastualueet, oikeudet ja velvollisuudet, sekä heidän tehtävänsä antidopingtoimintaan liittyen
- määritellä toimenpiteet, joilla liiton ja sen seurojen toiminnassa mukana olevien urheilijoiden, valmentajien ja lääkäreiden sekä luottamus- ja toimihenkilöiden asiantuntemus antidopingasioissa päivittyy säännöllisesti ja kattavasti
- tehdä yhteistyötä antidopingtyötä tekevien tahojen (mm. SUEK, IBF, WADA) kanssa
- vaikuttaa lajin antidopingtyön kehitykseen sekä kansallisesti että kansainvälisesti
- harjoittaa ennaltaehkäisevää, avointa, säännöllistä ja tehokasta koulutus-, viestintä- ja tiedotustoimintaa antidopingasioissa
- ehkäistä antidopingtyöhön liittyviä epäselvyyksiä ja väärinymmärryksiä
- pitää keilailu puhtaana dopingista säännöllisellä ja mahdollisimman kattavalla antidopingvalistuksella
- vaikuttaa urheiluseuroissa ja sitä kautta urheilijoiden keskuudessa vallitsevaan arvopohjaan ja asenneilmapiiriin

4. Dopingvalvonta

Suomen Keilailuliiton jäsenseurojen urheilijoita testataan kulloinkin voimassa olevien WADA:n, IBF:n ja SUEK:n säännösten mukaan. Testejä voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta kilpailuissa tai kilpailuiden ulkopuolella, esimerkiksi leireillä ja tavanomaisissa harjoitusolosuhteissa tai urheilijan kotona. SUEK vastaa Suomessa dopingvalvonnasta. Testejä voidaan tehdä SUEK:n lisäksi myös IBF:n ja WADA:n toimeksiannoista. Liitto tiedottaa kilpailunjärjestäjiä velvoitteesta mahdollistaa ennalta ilmoittamattomat dopingtestit kilpailujen aikana.

Suomen Keilailuliitto vastaa Suomessa järjestettävien arvokilpailuiden dopingvalvonnan järjestämisestä kansainvälisen lajiliiton sääntöjen mukaan.

Urheilijoilta toivotaan myönteistä suhtautumista dopingtesteihin: eettisten arvoja ja reilun pelin hengen kunnioittamista. Lisäksi Suomen Keilailuliitto ja SUEK suosittelevat, että dopingtestiin osallistuva urheilija ottaa mukaansa täysi-ikäisen avustajan. Avustaja voi olla esimerkiksi valmentaja, apuvalmentaja, manageri, joukkueen huoltaja, toimitsija, terveydenhuolto- tai ensiapuhenkilökuntaan kuuluva henkilö, vanhempi tai henkilö, joka tekee yhteistyötä urheilukilpailuun osallistuvan tai valmistautuvan urheilijan kanssa tai hoitaa tai auttaa häntä. Avustaja on urheilijan seurana ja tukena dopingtestissä käytännön asioiden hoitamisessa. Urheilijalla on oikeus avustajan lisäksi myös tulkkiin. (Antidopingsanakirja).

Testitilannetta nopeuttaakseen urheilijan olisi hyvä tietää jo testiin tullessaan oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan (ks. Liite 1) sekä itse dopingtestimenettelystä. Ohjeet urheilijalle on luettavissa SUEK:n Internet-sivuilta www.suek.fi tai Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa -julkaisusta.

Suosittelava tapa on myös, että urheilijalla on aina ajan tasalla oleva lista kaikista käyttämistään lääkkeistä, ravintolisistä, vitamiineista ja palautumisvalmisteista. Tällöin esimerkiksi mahdollinen dopingtestitilanne nopeutuu ja helpottuu ja käytettyjen valmisteiden nimet tulevat oikein, eikä mitään käytettyä valmistetta unohdeta listasta. (Urheilija ulkomailla)

Testauspooli

Testauspooli on antidopingorganisaation nimeämä ryhmä huippu-urheilijoita, joihin kilpailujen ulkopuolinen dopingtestaus erityisesti kohdentuu. Testauspoolin tarkoituksena on varmistaa, että siihen nimettyjen huippu-urheilijoiden ajantasaiset yhteys- ja olinpaikkatiedot ovat antidopingorganisaation tiedossa. Tämä tekee mahdolliseksi tehokkaan ja tarkkaan ajoitetun dopingtestauksen ilman ennakoilmoitusta. Urheilija voi kuulua testauspooliin kansallisen antidopingorganisaation (Suomessa SUEK) ja/tai kansainvälisen lajiliiton (keilailussa IBF:n) nimeämänä. Testauspooliurheilijoita koskee ajantasaisten yhteys- ja olinpaikkatietojen ilmoitusvelvollisuus, jonka laiminlyönnistä voidaan antaa antidopingsäännösten mukainen rangaistus. Lajiliiton velvoite on toimia yhteistyössä SUEK:n kanssa testauspoolin kokoamisessa ja ylläpitämisessä ja urheilijoiden tiedottamisessa. (Antidopingsanakirja)

SUEK tai IBF tiedottavat urheilijoille aina kirjallisesti heidän kuulumisestaan testauspooliin sekä siihen liittyvistä velvollisuuksista ja mahdollisten laiminlyöntien seuraamuksista. Urheilija kuuluu testauspooliin, kunnes SUEK/IBF poistaa urheilijan testauspoolista ja ilmoittaa siitä kirjallisesti urheilijalle. IBF:n rekisteröityyn testauspooliin kuuluvan urheilijan tulee lopettaessaan huippu-urheilu-uransa lähettää kirjallinen lopettamisilmoituksensa ensisijaisesti kansainväliselle lajiliitolleen. Urheilijoiden, jotka kuuluvat lisäksi SUEK:n testauspooliin, kannattaa lähettää ilmoitus myös SUEK:lle, jolloin SUEK saa urheilijan poistettua testauspoolistaan välittömästi ja siihen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet päättyvät. (Antidopingsanakirja)

Erivapaudet

Jos urheilijan terveyden ylläpitämiseen tai sairauden hoitoon ei ole saatavilla sallittua lääkettä tai menetelmää, lääkitykseen voidaan hakea erivapautta (Therapeutic Use Exemption, TUE). Sen avulla

urheilija saa käyttää kyseistä kiellettyä lääkitystä. Erivapaus voidaan myöntää mille tahansa WADAn kiellettyjen aineiden ja menetelmien luettelossa mainitulle hoitomuodolle, kunhan se täyttää seuraavat WADAn Kansainvälisessä erivapausstandardissa määritetyt ehdot:

- a. Kielletyn aineen tai menetelmän käyttö on urheilijan hoidon kannalta välttämätöntä, ja siitä pidättäytyminen aiheuttaisi merkittävää haittaa urheilijan terveydelle.
- b. Kielletyn aineen tai menetelmän hoidollinen käyttö ei saa tuottaa urheilijalle ylimääräistä hyötyä terveisiin urheilijoihin verrattuna. Hoito ei saa kohottaa urheilijan suorituskykyä korkeammalle tasolle kuin millä se olisi ilman sairauden aiheuttamaa haitallista vaikutusta suorituskykyyn. Kielletyn aineen tai menetelmän käyttöä elimistön omien hormonien luonnostaan matalan tason nostamiseksi ei katsota hyväksyttäväksi hoitokeinoksi.
- c. Kielletyn aineen tai menetelmän käyttöä ei ole mahdollista korvata muulla asianmukaisella hoitovaihtoehdolla.
- d. Kielletyn aineen tai menetelmän käytön syy ei saa olla seurausta aiemmasta (ilman erivapautta tapahtuneesta) kielletyn aineen tai menetelmän käytöstä, mikäli kyseinen aine tai menetelmä on ollut kielletty käytön ajankohtana.

SUEK:n erivapauspäätös koskee kansallisen tason urheilijaa ja kansallisen tason kilpailuja Suomessa. Kansainvälisen tason urheilijoiden ja kansainvälisiin urheilutapahtumiin osallistuvien urheilijoiden erivapauksista vastaa Kansainvälinen Keilailuliitto World Bowling.

Kansallisen tason urheilijoilta etukäteen SUEK:lta haettava erivapaus vaaditaan iästään riippumatta kaikilta M-luokkaan kuuluvilta keilaajilta. SUEK:n lajikohtaisen tasomäärittelyn ulkopuolella olevien urheilijoiden ei tarvitse hakea erivapautta etukäteen. Mahdollisen dopingtestin jälkeen heidän tulee kuitenkin hakea erivapautta takautuvasti sen osoittamiseksi, että kiellettyjen aineiden tai menetelmien käytölle on ollut erivapauden myöntämiseksi edellytetyt lääketieteelliset perusteet.

Kansainvälisen tason urheilijoiden ja kansainvälisiin urheilutapahtumiin osallistuvien urheilijoiden on haettava erivapautta IBF:ltä iästään tai kansallisesta tasostaan riippumatta. Jos urheilijalla on SUEK:n myöntämä erivapaus, urheilijan tulee selvittää, hyväksyykö IBF SUEK:n tekemän erivapauspäätöksen.

Tarkat ja päivitetty ohjeet erivapauden anomiseen löytyvät SUEK:n internetsivuilta www.suek.fi ja IBF:n internetsivuilta <https://bowling.sport/>.

Linkki: Urheilijan Opas, maailman antidopingsäännösten:
www.suek.fi/en/erivapaus-urheilijan-laakityksessa

Dopingrikkomukset

Suomen antidopingsäännösten mukaan dopingrikkomuksia ovat:

- kielletty aine tai näyttö kielletyn menetelmän käytöstä urheilijan elimistöstä otetussa näytteessä
- kielletyn aineen tai menetelmän käyttö
- kieltäytyminen dopingtestistä tai dopingtestin välttely
- olinpaikkatietomääräysten laiminlyönti
- dopingvalvonnan tai -testin manipulointi
- dopingaineiden hallussapito
- dopingaineiden ja -menetelmien levittäminen
- dopingin edistäminen
- osasyllisyys ja
- kielletty yhteistoiminta.

Dopingrikkomuksen yritys rinnastetaan pääsääntöisesti dopingrikkomukseen.

Valmentajaa tai muuta urheilijan tukihenkilöä eivät koske dopingin käyttöä, dopingtestiä tai yhteys- ja olinpaikkatietoja koskevat säännökset. Hän joutuu tutkittavaksi dopingrikkomuksesta, mikäli hän syyllistyy tekoon, joka on määriteltävissä säännöstön mukaan:

- dopingvalvonnan tai -testin manipuloinniksi
- dopingaineen hallussapidoksi
- dopingaineiden ja -menetelmien levittämiseksi tai
- dopingin edistämiseksi.

Jos valmentaja tai urheilijan muu tukihenkilö käyttää kiellettyjä dopingaineita, hän ei saa toimia yhteistyössä urheilijan kanssa.

Seuraamuksena dopingrikkomuksesta voidaan määrätä

- kilpailutuloksen mitätöinti
- urheilutapahtuman tulosten hylkääminen
- urheilun toimintakielto
- kirjallinen varoitus

SUEK:n toimivaltaan kuuluvissa tapauksissa mahdollisen dopingrikkomuksen käsittely alkaa, kun SUEK ilmoittaa positiivisesta A-näytteestä tai muusta dopingrikkomuksesta kirjallisesti urheilijalle ja urheilijan lajiliitolle. Urheilijalle annetaan mahdollisuus antaa selvityksensä asiassa, pyytää B-näytteen analyysia sekä esittää pyyntö tulla kuultavaksi SUEK:n valvontalautakunnan kokouksessa. Valvontalautakunta päättää, onko kyseessä dopingrikkomus ja antaa lajiliitolle suosituksen seuraamuksesta. Lopullisen päätöksen dopingrikkomuksen seuraamuksesta tekee lajiliitto.

Suomen antidopingsäännöstöön perustuviin päätöksiin voi hakea muutosta ensisijaisesti Urheilun oikeusturvalautakunnalta.

Kansainvälisen Keilailuliiton (World Bowling) toimivaltaan kuuluvien dopingrikkomusten käsittelyssä noudatetaan World Bowlingin määrittelemää menettelytapaa.

5. SUEK:n järjestämä koulutus

Maailman antidoping säännöstö muuttui vuoden 2021 alusta ja on aika päivittää urheilijoiden, valmentajien ja muiden toimihenkilöiden tiedot ADT -toiminnasta. Antidopingkoulutuksen tavoitteena on varmistaa, että kaikilla urheilutoimijoilla on tarvittava ja ajantasainen tieto antidopingasioista. Urheilijat tekevät tietoisia päätöksiä puhtaan ja reilun urheilun puolesta ja dopingrikkomuksia ei tehdä vahingossa. Tavoitteena on, että urheilija ja valmentaja tutustuu antidopingtoimintaan ensisijaisesti koulutuksen kautta.

Puhtaasti paras on verkkokoulutus, jonka avulla urheilutoimijat voivat varmistaa tietonsa antidopingasioista. Jos olet tehnyt koulutuksen ennen vuotta 2021, on se tehtävä uudelleen. Suomen Keilailuliitto edellyttää kaikkien edustusurheilijoiden, valmentajien sekä muiden joukkueiden toimihenkilöiden tekemän verkkokoulutuksen ennen, kuin urheilija/joukkue voi edustaa Suomen Keilailuliittoa esim. kansainvälisissä kilpailuissa. Koulutuksen kesto n. 15 minuuttia. [Puhtaasti paras-koulutukseen tästä.](#)

Koulutuksen tavoitteena on lisätä eri kohderyhmien antidopingtietoisuutta ja kasvattaa valmiutta tehdä eettisesti kestäviä valintoja urheilussa. Aktiivisella ja toistuvalla kouluttamisella urheilijoilla ja heidän tukijoukoillaan on aina ajantasainen tieto säännöstöjen ja käytäntöjen kehittyessä. Suomen Keilailuliiton antidopingkoulutusta koordinoi

toiminnanjohtaja. Toiminnanjohtaja ja koulutuskoordinaattori osallistuu SUEK:n järjestämiin koulutus- ja liittotilaisuuksiin.

Huippu-urheilu

SKL järjestää maajoukkueurheilijoille vuosittain antidopingkoulutusta maajoukkueleireillä. Koulutuksen toteuttaa SUEK tai SUEK:n kouluttama kouluttaja.

Maajoukkueurheilijoille jaetaan lisäksi vuosittain SUEK:n julkaisema Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa (KAMU) -julkaisu.

Junioritoiminta

SKL järjestää junioreille suunnattua antidopingkoulutusta vuosittain joko maajoukkueen testileirillä tai ryhmien omilla leireillä, jonne juniorien maajoukkueryhmä osallistuu. Koulutuksen toteuttaa SUEK tai SUEK:n kouluttama kouluttaja.

Koulutus- ja valmennuspäällikkö ylläpitää leireillä ja muissa junioreille suunnatuissa tapahtumissa arvokeskustelua urheilun eettisistä ja moraalisisista kysymyksistä ja niihin liittyen puhtaasta urheilusta.

Juniorien maajoukkueryhmän urheilijoille jaetaan vuosittain SUEK:n julkaisema Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa (KAMU) -julkaisu.

Seuratoiminta

SKL:n seuratoiminnan vastuualueella antidopingkoulutus kuuluu osana Keilailun perusvalmentajan koulutukseen (taso 1). Koulutuksen järjestää SUEK tai SUEK:n kouluttama kouluttaja.

Aikuisten ja nuorten maajoukkueryhmien urheilijoiden henkilökohtaiset valmentajat osallistuvat lisäksi maajoukkueryhmille järjestettyihin koulutuksiin aina sen ollessa mahdollista.

Muutoin seuratoiminnan alueella SKL käsittelee antidopingasioita muun arvokeskustelun yhteydessä esimerkiksi kouluttajien päivillä.

SKL voi tilata SUEK:n esittelypisteen omiin, isompiin tapahtumiinsa. Tällöin tapahtuman osallistujilla on mahdollisuus käydä infopisteellä tutustumassa antidopingtoimintaan ja kysyä antidopingasioista SUEK:n henkilökunnalta.

6. Viestintä

Tiedottamisella ja viestinnällä tavoitellaan dopingrikkomusten ennaltaehkäisyä, tiedon lisäämistä antidopingsäännöistä ja kaikkien uintiurheilijoiden oikeutta reiluun ja puhtaaseen kilpailuun. Kaikkien urheilutoimijoiden yhteinen asia on viedä eteenpäin puhtaan urheilun ja reilun pelin viestiä. Viestintä on hyvä keino ehkäistä mahdollisia dopingrikkomuksia ja ylläpitää lajikulttuuria, johon doping ei kuulu. Viestinnän avulla SKL tuo esiin oman ehdottoman kielteisen kantansa kaikenlaiseen epärehelliseen toimintaan. SKL:n antidopingviestinnän vastuuhenkilö on toiminnanjohtaja.

SKL käyttää antidopingiin liittyvässä viestinnässään hyväkseen erityisesti Keilaaja-lehteä ja liiton internetsivuja.

Lisäksi ajankohtaisista antidopingasioista viestitään seuroille sähköpostitse lähetettävissä seuratiedotteissa. Seuroille suunnatussa viestinnässä muistutetaan aika-ajoin seurojen vastuusta antidopingkasvatustyössä ja siitä, että myös kaikki SKL:n jäsenurat sitoutuvat toiminnassaan noudattamaan kulloinkin voimassa

olevaa Suomen antidopingsäännöstöä. Seuroja kannustetaan käymään sisäistä arvokeskustelua ja miettimään, miten kussakin seurassa voitaisiin viestiä siitä, ettei doping kuulu urheiluun vaan seura kannattaa puhdasta urheilua.

Koulutustilaisuuksien kautta viestintä tavoittaa myös tarkemmin rajattuja kohderyhmiä edellisessä luvussa kuvatulla tavalla.

SKL hyödyntää SUEK:n tuottamaa viestintämateriaalia, kuten valmiita tekstejä, tiedotteita ja blogikirjoituksia. Lisäksi SUEK:lta saatava Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa (KAMU) -julkaisu jaetaan vuosittain kaikille aikuisten ja nuorten maajoukkueryhmien urheilijoille. Urheilijat voivat myös ilmoittautua SUEK:n postituslistalle saadakseen Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa -luettelon päivitykset suoraan sähköpostiinsa.

Kriisiviestintä

Poikkeuksellisissa tilanteissa, kuten mahdollisessa dopingrikkomuksessa tai muissa poikkeuksellisen suuren mediahuomion saavissa kriisitilanteissa SKL:n viestinnän vastuuhenkilö on toiminnanjohtaja. Häneen otetaan yhteyttä kriisitilanteessa tai sen uhatessa. Viestinnän kriisiryhmän muodostavat toiminnanjohtaja ja SKL:n puheenjohtaja. He päättävät, miten kriisiin reagoidaan ja toteuttavat viestinnän. Kukaan muu ei kommentoi kriisiä tiedotusvälineille tai muille ulkopuolisille tahoille, jotta vältetään virheellisiltä tiedoilta ja huhupuheilta.

Kriisiviestinnässä tulee aina toimia nopeasti, avoimesti ja rehellisesti.

Mahdollisten dopingrikkomusten yhteydessä viestinnässä on otettava huomioon yksilön oikeusturvanäkökohdat. Tiedot käsiteltävästä dopingtapauksesta ovat luottamuksellisia ja salassa pidettäviä siihen asti, kunnes tapaus on varmistunut dopingrikkomukseksi ja päätös määrättävästä seuraamuksesta on tehty. Ennen tätä vain asianomainen urheilija voi julkistaa asian.

Kriisiviestinnän toimet

1. Sulje ovet

Kun tieto mahdollisesta dopingrikkomuksesta on saatu, toiminnanjohtaja kutsuu puheenjohtajan kriisiryhmään sopimaan viestinnän toimenpiteistä. Asiasta ei tiedoteta eikä kommentoida mitään sisäisesti tai ulkoisesti. Myöskään hallitusta ei informoida asiasta. Mitä harvempi tietää asiasta, sitä paremmin siitä viestiminen onnistuu jatkossa.

2. Hätätiedote tarvittaessa

Jos ulkopuolisilla on jostain syystä jo tieto dopingepäilystä, voidaan julkaista "hätätiedote" yksilönsuojan turvaamiseksi ja jotta saadaan aikaa selvittää faktat ja tilanne. Tiedotteessa kerrotaan tiedotustilaisuuden aika ja paikka, mikäli mahdollista. Tiedottamisen koordinoimisessa tehdään yhteistyötä SUEK:n ja dopingrikkomuksesta epäiltävän kanssa.

3. Tiedote tai tiedotustilaisuus

Kun lopullinen päätös dopingrikkomuksen seuraamuksesta on tehty, liitto julkistaa asian. Tiedottamisen ajankohdasta, tavasta ja muista yksityiskohdista päättävät toiminnanjohtajan ja puheenjohtajan muodostama kriisiryhmä. Ennen tiedotteen lähettämistä tai tiedotustilaisuutta asiasta informoidaan liittohallitusta, liiton koordinaattoreita ja muita vastuuhenkilöitä, mahdollisia yhteistyökumppaneita ja opetus- ja kulttuuriministeriötä.

Jos urheilijan taso tai muut seikat niin vaativat, järjestetään tiedotustilaisuus, johon asianosaiset veloitetaan saapumaan. Paikalla on myös puheenjohtaja tai toiminnanjohtaja tai molemmat sekä mahdollisuuksien mukaan SUEK:n asiantuntija. Tiedotustilaisuuteen kutsutaan lyhyellä tiedotteella, ja tilaisuus pyritään järjestämään mahdollisimman nopeasti, mielellään

muutaman tunnin sisällä siitä. Tiedotustilaisuudessa jaetaan virallinen tiedote, joka käännetään mahdollisimman nopeasti myös englanniksi kansainväliseen käyttöön.

Asiaa voivat tarvittaessa kommentoida ulkopuolisille SKL:n taholta ainoastaan toiminnanjohtaja tai puheenjohtaja.

7. Antidopingpykälät sopimuksissa

SKL tekee kaikkien valmennusryhmiensä urheilijoiden kanssa sopimukset, joiden yhtenä pykälänä on sitoutuminen noudattamaan WADAn ja Suomen antidopingäännöstöjä, lajikohtaista Kansainvälisen Keilailuliiton (IBF) säännöstöä sekä olympialaisiin liittyen Kansainvälisen Olympiakomitean (KOK) ja paralympialaisiin liittyen Kansainvälisen Paralympiakomitean (IPC) säännöstöjä. Vastaavanlainen sopimus tehdään myös kaikkien liiton valmennusryhmien valmentajien kanssa.

Kaikkiin liiton solmimiin yhteistyösopimukseen sisällytetään antidopingpykälä yhteistyökumppanin kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

8. Kilpailumanipulointi

Kilpailumanipulaatio tarkoittaa järjestelyä, toimenpidettä tai laiminlyöntiä, jolla pyritään vaikuttamaan urheilukilpailun lopputulokseen tai kulkuun poistamalla urheilukilpailuun kuuluvaa ennakoimattomuutta siten, että sillä saavutetaan kohtuutonta etua itselle tai muille. Useimmiten kilpailumanipulaatiossa kyse on rahasta.

Kilpailumanipulaatio voi olla vedonlyönti- tai urheiluperustaista. **Vedonlyöntiperusteisen manipulaation** tavoitteena on suoran tai epäsuoran taloudellisen tuoton saaminen vedonlyönnin avulla. Suora taloudellinen tuotto tarkoittaa vedonlyönnillä saavutettua rahasummaa ja epäsuora taloudellinen tuotto esimerkiksi rahanpesulla saavutettua hyötyä. **Urheiluperustaisessa manipulaatiossa** tavoitteena on kilpailullisen edun saavuttaminen epärehellisin keinoin. Tavoitteena voi olla esimerkiksi tietyn merkityksellisen ottelun voittaminen tai häviäminen, sarjapaikan säilyttäminen tai nouseminen ylempiin sarjoihin.

8.1 Kilpailumanipulaation yleisyys

Kilpailumanipulaation yleisyyttä on vaikea arvioida tarkasti, sillä muun rikollisen ja epärehellisen toiminnan tapaan suurin osa kilpailumanipulaatiotapauksista tapahtuu piilossa. Tätä ilmiötä kutsutaan piilorikollisuudeksi ja julkitulleet kilpailumanipulaatiotapaukset ovat todennäköisesti vain jäävuoren huippu todellisuudesta. Suomessa kilpailumanipulaatiotapauksia ja -epäilyjä tulee ilmi vuosittain muutamia. Eri arvioiden mukaan vuosittain manipuloidaan kansainvälisesti satoja urheilukilpailuja.

8.2 Ajantasaiset kilpailu- ja kurinpitosäännöt

Riittävän kattavat ja ajantasaiset kilpailu- ja kurinpitosäännöt ovat keskeinen osa kilpailumanipulaation torjuntaa. Kilpailumanipulaation kannalta säännöissä pitäisi olla kirjattuna ainakin seuraavat kohdat:

- kilpailujen/otteluiden manipuloinnin kuvaus ja siitä koituvat seuraamukset
- vedonlyönnin kieltäminen vähintään siitä sarjatasosta tai yhteistyöseuran sarjatasosta, jossa urheilutoimijat toimivat

- sisäpiiritiedon hyödyntämisen kieltö vedonlyöntitarkoituksessa
- tiedonantovelvollisuus kilpailumanipulaatioon liittyvistä ehdotuksista tai tiedoista.

8.3 Monikanavaiset ja turvatut ilmoitusväylät

Yksi keskeinen keino kilpailumanipulaation torjunnassa ovat tiedonannot ja vihjepalvelut. Urheilutoimijoille on tärkeätä tehdä selväksi, että heidän antamansa tiedot käsitellään luottamuksellisesti ja että heidän henkilöllisyytensä suojataan. Jos toimijat haluavat kertoa tiedoistaan omalla nimellään, on liitoissa hyvä olla nimettynä vastuuhenkilö, joille yhteydenotot suunnataan. Yhteystaho voi olla myös SUEK. Keskeistä on, että yhteyshenkilön- tai tahon yhteystiedot ovat tiedossa kaikilla lajin toimijoilla. Mikäli lajilla ei ole omia ilmoituskanavia, voi hyödyntää SUEKin internetsivuilta löytyvää [ILMO-palvelua](#).

8.4 Sisäiset toimintaohjeet kilpailumanipulaatiotapauksissa

1. Tieto tapauksesta tulee lajiliiton tietoon.
Kun tieto mahdollisesta kilpailumanipuloinnista on saatu, toiminnanjohtaja kutsuu puheenjohtajan kriisiryhmään sopimaan viestinnän toimenpiteistä. Asiasta ei tiedoteta eikä kommentoida mitään sisäisesti tai ulkoisesti. Myöskään hallitusta ei informoida asiasta. Mitä harvempi tietää asiasta, sitä paremmin siitä viestiminen onnistuu jatkossa.
2. Jos ulkopuolisilla on jostain syystä jo tieto manipulaatioepäilystä, voidaan julkaista ”häätiedote” yksilönsuojan turvaamiseksi ja jotta saadaan aikaa selvittää faktat ja tilanne. Tiedotteessa kerrotaan tiedotustilaisuuden aika ja paikka, mikäli mahdollista. Tarvittaessa osallisilta voidaan pyytää vastineet tai konsultoida SUEKia.
3. Jos asiaa ei voi selvittää liiton omin toimin, ilmoitetaan tapauksesta SUEKille tai poliisiviranomaisille.
4. Poliisi päättää mahdollisista rikostutkinnallisista toimenpiteistä ja lajin kurinpito kilpailullisista seuraamuksista.

8.5 Toimintaohjeet urheilijoille ja muille urheilutoimijoille

Jos sinulle ehdotetaan kilpailumanipulaatiota tai kuulet muiden rikkomuksista, toimi näin:

1. Tunnista tai havaitse tapahtunut kilpailumanipulaatioyrittäminen. Kieltäydy kohteliaasti, mutta päättäväisesti.
2. Kerro ehdotuksesta tai mahdollisesta rikkomuksesta joko lajiliitollesi, pelaajayhdistyksellesi, SUEKille tai halutessasi suoraan poliisille. Olennaisinta on, että kerrot tietosi luotettavalle taholle, etkä jää asian kanssa yksin. Voit myös ilmoittaa tiedoistasi anonymisti SUEKin ILMO-palvelun kautta tai jos lajillasi on muita ilmoitusväyliä, voit hyödyntää myös niitä.
3. Säilytä kaikki saamasi tiedot, kuten esimerkiksi sinulle lähetetyt tekstiviestit tai sähköpostit. Voit säilyttää tietoja esimerkiksi kuvakaappauksien avulla. Niitä voidaan myöhemmin hyödyntää tapauksen selvittämisessä tai mahdollisena todistusaineistona.

8.6 Muistilista kilpailumanipulaation torjuntaan

- **Ole rehellinen – älä manipuloi urheilua**

Kilpaile puhtaasti ja reilusti. Älä manipuloi kilpailutapahtumaa tai mitään osaa siitä. Harmittomalta tuntuva teko voi tuhota urheilu-urasi pysyvästi ja johtaa myös rikosoikeudellisiin seuraamuksiin. Tee aina parhaasi ja kieltäydy välittömästi epäilyttävistä tarjouksista. Muista, että olet tärkeä esikuva monelle nuorelle urheilijalle.

- **Ole fiksu – tunne säännöt**

Ole perillä oman lajisi kilpailusäännöistä ja tekemistäsi sopimuksista. Vedonlyöntiä koskevat säännöt ja sopimukset on tärkeää tuntee, vaikka et itse löisikään vetoa. Voit joutua ongelmiin myös lähipiirisi toiminnan vuoksi. Selvitä nämä kiellot lajikohtaisesti tarkemmin esimerkiksi omalta lajiliitoltasi tai pelaajayhdistykseltäsi. Ota huomioon, että kilpailu- ja vedonlyöntitoimintaa koskevat säännöt voivat muuttua kausittain.

- **Ole huolellinen – älä jaa arkaluontoista tietoa**

Älä jaa eteenpäin tietoa, mikä ei ole kaikkien saatavilla julkisista lähteistä. Esimerkiksi julkistamattomien kokoonpanojen, loukkaantumistietojen tai kilpailutapahtumaan liittyvien taktiikoiden jakaminen ulkopuolisille tahoille on useimpien lajien kilpailusäännöissä kiellettyä ja voi aiheuttaa sinulle merkittäviä ongelmia, jos näitä tietoja käytetään hyväksi vedonlyönnissä.

- **Ole avoin – kerro, jos sinua lähestytään**

Jos sinulle ehdotetaan kilpailumanipulaatioon osallistumista tai saat kuulla jonkun muun osallisuudesta, kerro tietosi aina välittömästi eteenpäin. Näin suojaat parhaiten urheilua, lajiasi ja itseäsi kilpailumanipulaation haitoilta.

Kilpailumanipulaation saavutettavuus ja viestintä

Suomen Keilailuliitto on liittokokouksessaan 31.10.2020 päivittänyt toimintasääntöjään lisäämällä sääntöihin kohdan, joka koskee kilpailutulosten manipulaatiota;

Liitto, sen jäsenet ja jäsenten jäsenet sitoutuvat kaikin keinoin ehkäisemään kilpailutulosten tai - tapahtumien manipulointia.

Liiton ja sen jäsenten toimintaan osallistuvat henkilöt, jotka ovat velvollisia noudattamaan näitä sääntöjä seurajäsenyytensä tai muiden järjestelyiden kautta, eivät saa itse tai edustajansa kautta lyödä vetoa tai muilla tavoin osallistua tai vaikuttaa vedonlyöntiin oman kilpailunsa kilpailutapahtumista.

9. Ohjelman seuranta ja arviointi

SKL:n antidopingohjelman toteutumisesta ja sen päivittämisestä vastaa toiminnanjohtaja. Liittohallitus hyväksyy antidopingohjelman ja arvioi vuosittain sen toteutumista. Toimintasuunnitelmaan kirjoitetaan antidopingohjelman toteuttaminen kullakin tasolla. Ohjelman puitteissa tehdyt toimenpiteet kirjataan liiton toimintakertomukseen.

Antidopingohjelma julkaistaan SKL:n ja SUEK:n internetsivuilla.

Yhteenvedo toimenpiteistä

Toimenpide	Toteutus
Maajoukkueryhmien urheilijoista, leiriohjelmista ja muista aikatauluista tiedottaminen SUEK:lle	Toiminnanjohtaja vastaa tiedottamisesta.

Erivapaudet	Urheilijoilla itsellään on vastuu erivapauden hakemisesta. Toiminnanjohtaja opastaa tarvittaessa.
Dopingtestit Suomessa järjestettävissä kansainvälisissä kisoissa	Kilpailun järjestäjä on hyvissä ajoin ennen kisoja yhteydessä SUEK:iin testien tilaamiseksi. Kilpailun järjestäjä huolehtii sääntöjen mukaiset tilat, saattajat ja juomat kilpailupaikalle.
Tilojen järjestäminen dopingtestausta varten kansallisissa kilpailuissa	Kansallisten kilpailujen järjestäjä varautuu järjestämään testaukseen sopivat tilat ja mahdollisesti myös saattajat.
Huippu-urheilijoiden antidopingkoulutus	Maajoukkueiden leireillä järjestetään vuosittain antidopingkoulutusta. Koulutus- ja valmennuspäällikkö vastaa siitä, että koulutus sisällytetään leirin ohjelmaan ja se tilataan SUEK:lta.
Nuorten keilaajien antidopingkoulutus	Maajoukkueiden testileirillä tai juniorien ryhmien omalla leirillä järjestetään vuosittain antidopingkoulutusta. Koulutus- ja valmennuspäällikkö vastaa siitä, että koulutus sisällytetään leirin ohjelmaan ja se tilataan SUEK:lta.
Seuratoiminnan antidopingkoulutus	Antidopingkoulutus kuuluu valmentajakoulutuksen Keilailun Perusvalmentajan tutkintoon (taso 1).
SUEK:n järjestämät tilaisuudet	Toiminnanjohtaja ja koulutuskoordinaattori osallistuu lajiliittotilaisuuksiin ja muihin SUEK:n järjestämiin info- ja koulutustilaisuuksiin ja jakaa tietoa eteenpäin.
Viestintä	Toiminnanjohtaja vastaa viestinnän suunnittelusta ja toteutuksesta.
Viestintä kriisitilanteissa	Toiminnanjohtajan ja puheenjohtajan muodostama kriisiryhmä suunnittelee ja toteuttaa viestinnän.
Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa -julkaisun jakelu	Toiminnanjohtaja vastaa julkaisun jakamisesta kaikille maajoukkueryhmien urheilijoille vuosittain mahdollisimman pian sen julkaisemisen jälkeen.
Urheilijasopimukset	Toiminnanjohtaja laatii antidopingpykälän sisältävän sopimuksen, jonka kaikki liiton valmennusryhmien urheilijat allekirjoittavat.
Valmentajasopimukset	Toiminnanjohtaja laatii antidopingpykälän sisältävän sopimuksen, jonka kaikki liiton valmennusryhmien valmentajat allekirjoittavat.
Yhteistyösopimukset	Toiminnanjohtaja huolehtii, että liiton tekemissä yhteistyösopimuksissa on antidopingpykälä.
Kilpailumanipulointi keilailussa	Kilpailumanipuloinnin ennaltaehkäisemiseksi urheilijoitamme tiedotetaan säännöllisesti. Antidopingohjelmaa päivitetään SUEK:lta saadun tiedon mukaan säännöllisesti.
Antidopingohjelman päivittäminen	Toiminnanjohtaja vastaa ohjelman päivittämisestä. Ohjelman hyväksyy hallitus.

Liitteet: Ohjeita urheilijalle erivapauksiin ja dopingtestiin liittyen

1. Erivapauden hakeminen

Erivapauden hakeminen on käsitelty Antidopingohjelman sivuilla 3 ja 4.

2. Urheilijan oikeudet ja velvollisuudet dopingtestitilanteessa

Dopingtestissä urheilijalla on oikeus:

- ottaa yksi oma edustajansa mukaansa dopingtestiin (suositeltavaa)
- ottaa tarvittaessa (mikäli mahdollista) edustajansa lisäksi mukaansa myös tulkin
- saada lisätietoa dopingtestimenettelystä vastaavalta dopingtestaajalta
- pyytää lisää aikaa dopingtestitiloihin ilmoittautumiseen (edellyttäen, että urheilija on dopingtestihenkilöstön jatkuvan valvonnan alaisena) seuraavista syistä:
- hakeakseen vaatteensa, henkilöllisyystodistuksensa ja oman edustajansa ja mahdollisesti tulkin mukaansa testiin
- suorittaakseen verryttelyn/harjoituksen loppuun
- saadakseen tarvittavia lääkinnällisiä toimenpiteitä
- muusta vastaavan dopingtestaajan hyväksymästä syystä

ja lisäksi kilpailutesteissä:

- osallistuakseen mahdollisesti jäljellä oleviin kilpailulajeihin
- osallistuakseen tiedotusvälineiden haastatteluihin
- osallistuakseen palkintoseremonioihin
- pyytää mahdollisia Maailman Antidopingtoimisto WADAn kansainvälisen testausstandardin mukaisia muunnoksia dopingtestimenettelyyn, mikäli kyseessä on vammaisurheilija tai alaikäinen urheilija

Urheilijan velvollisuuksina dopingtestissä on:

- olla asianmukaisesti dopingtestihenkilöstön valvonnassa, kunnes dopingtesti on suoritettu loppuun
- todistaa henkilöllisyytensä
- ilmoittautua dopingtestitiloihin mahdollisimman pian
- noudattaa annettuja ohjeita

Ohjeiden noudattamatta jättäminen, dopingtestistä kieltäytyminen tai muu sääntöjen rikkominen voidaan käsitellä mahdollisena dopingrikkomuksena, josta voi seurata antidopingsäännösten mukainen rangaistus.

3. Mitä tapahtuu, jos A-näyte osoittautuu positiiviseksi?

SUEK vastaa dopingtestien tulosten käsittelystä, kun testi on suoritettu sen toimeksiannosta tai valtuutuksella tai kun SUEK on havainnut mahdollisen muun dopingrikkomuksen. Dopingnäytteet analysoidaan laboratorio ilmoittaa SUEK:lle kaikkien dopingtestinäytteiden tulokset luotettavalla ja luottamuksellisella tavalla. Urheilijaa ei yleensä informoida, jos dopingtestitulokset on negatiivinen.

Jos urheilijan dopingtestitulokset (A-näyte) on raportoitu positiiviseksi, SUEK selvittää ensin, onko urheilijalla voimassa oleva erivapaus lääkinnällistä käyttöä varten positiivisen testituloksen aiheuttaneelle aineelle tai voidaanko tällainen erivapaus myöntää hänelle jälkikäteen Suomen antidopingsäännösten ja kansainvälisen erivapausstandardin perusteella. Jos erivapaus on tai se voidaan myöntää jälkikäteen, SUEK ei jatka asian käsittelyä positiivisena testituloksena.

Jos erivapautta ei ole eikä sitä ole mahdollista myöntää jälkikäteen, vaan tuloksen käsittelyä positiivisena testituloksena jatketaan seuraavasti:

1. SUEK lähettää urheilijalle selvityspyynnön ja toimittaa tiedon myös SKL:lle, valvontalautakunnalle ja mahdollisille muille antidopingsäännösten määräämille tahoille.
2. SKL:ssa tiedon saanut henkilö ei tiedota asiasta tässä vaiheessa mitään edes sisäisesti liittohallitukselle, mutta aloittaa kriisiviestinnän valmistelut.
3. SUEK asettaa urheilijan väliaikaiseen urheilun toimintakieltoon säännösten määräämällä tavalla.
4. Urheilijalla, SKL:lla ja SUEK:lla on selvityspyynnössä annetun määräajan kuluessa oikeus pyytää B-näytteen analyysiä kirjallisesti tai muuten todisteellisesti.
5. B-näyte analysoidaan sitä pyytäneen tahon kustannuksella, jos analyysiä on pyydetty määräajan kuluessa.
6. Jos B-näyte vahvistaa A-näytteen positiivisen tuloksen, SUEK ilmoittaa käsittelyn jatkamisesta urheilijalle ja muille tahoille, joille on annettu tieto A-näytteen tuloksista.
7. Urheilijalla tai muulla asianosaisella taholla on mahdollisuus antaa kirjallinen selvityksensä asiasta ja esittää kirjallinen pyyntö tulla kuultavaksi valvontalautakunnan kokouksessa joko seitsemän vuorokauden kuluessa selvityspyynnön tiedoksisaannista tai seitsemän vuorokauden kuluessa B-näytteen analyysituloksen tiedoksiannosta, jos B-näytteen analyysiä on pyydetty. Selvityksen antamatta jättäminen tai asianomaisen tahon poissaolo ei estä asian käsittelyä ja ratkaisemista valvontalautakunnassa.
8. SUEK:n valvontalautakunta käsittelee asian.
9. Jos valvontalautakunta katsoo dopingrikkomuksen tapahtuneen, se antaa perustellun kirjallisen lausunnon suosittelemastaan seuraamuksesta, joka kyseisestä rikkomuksesta olisi antidopingsäännösten perusteella määrättävä.
10. SKL päättää dopingrikkomuksen seuraamuksesta lausunnon perusteella kurinpitösääntöjensä mukaisesti.
11. SKL tiedottaa dopingrikkomuksesta ja siitä määräämistään seuraamuksesta julkisesti.
12. Urheilija voi hakea Suomen antidopingsäännöstöön perustuviin päätöksiin muutosta Urheilun oikeusturvalautakunnalta.

Jos positiiviseksi osoittautuva testi on suoritettu IBF:n tai muun kansainvälisen tahon toimeksiannosta, käsittelyssä noudatetaan IBF:n tai kyseisen muun tahon määrittelemää menettelytapaa.